

TVORBA JARMILY ŠTÍTNICKEJ 100 ROKOV OD NARODENIA

MGR. MÁRIA PITÁKOVÁ, PHD.

The article is dedicated to Jarmila Štítnická, the well-known writer, screenwriter, publicist and translator, who focused on works for children and youth. Štítnická, who also worked under the pseudonyms Milada Majorová and Oľga Petrová, is the author of several collections of poems and more than forty fairy-tale plays and adaptations. She was a member of the editorial board of the *Včielka* magazine for many years and also served as editor-in-chief of the *Zornička* magazine. The central themes of her work were family and nature.

Keywords: personalities, Jarmila Štítnická, literature for children and youth, puppet plays, translations, anniversaries

✉ maria.pitakova@snk.sk
Slovenská národná knižnica
www.snk.sk

Jarmila Štítnická (úplne vľavo) na oslave 50. narodenín Hany Zelinovej, 1964 (Slovenská národná knižnica – Literárny archív, ďalej SNK – LA)

Jarmila Štítnická bola známou poetkou, spisovateľkou, scenáristkou, publicistkou, prekladateľkou a dlhoročnou šéfredaktorkou časopisu *Zornička*. Bola manželkou spisovateľa Ctibora Štítnického.¹ Venovala sa predovšetkým tvorbe pre deti a mládež.

Jarmila Štítnická, rodená Kafková, sa narodila 25. decembra 1924 v Rimavskej Seči. Maturovala na gymnáziu v Spišskej Novej Vsi v roku 1944. Aktívne sa zapojila do Slovenského národného povstania. Po vojne pôsobila v rozhlase, ktorý bol pre ňu významnou kapitolou autorskej tvorby. Počas štúdia pracovala v samovzdelávacom krúžku a v divadelnom súbore Hviezdoslav. V rokoch 1945 – 1947 pracovala v Československom rozhlase v Košiciach, v rokoch 1948 – 1951 bola vedúcou redaktorkou vysielania Slovenskej odborovej rady, v rokoch 1952 – 1954 zástupkyňou šéfredaktora Hlavnej redakcie vysielania pre deti a mládež v Československom rozhlase v Bratislave. Od roku 1959 až do svojej smrti viedla redakciu detského časopisu *Zornička*. Aj vďaka nej ilustrovali tento časopis takí umelci ako Ľudovít Fulla, Vincent Hložník, Albín Brunovský a mnohí ďalší.

Štítnická bola členkou redakčnej rady časopisov *Včielka* (1958–1960) a *Loutkár* (1958–1962), od roku 1948 členkou Slovenského zväzu novinárov, 1958–1962 tajomníčkou slovenskej sekcie divadiel bábok a animácie pri Zväze československých dramatických umelcov. Roku 1968 vyznamenaná Za vynikajúcu prácu (*Slovenský biografický slovník V* 1992, s. 525). Jej básne vyšli v *Novom rode*, *Živene* a *Eláne*. Spolupracovala s bábkovými divadlami v Bratislave, Košiciach, Nitre, v českom Kladne a Plzni. Je autorkou mnohých rozhlasových pásiem, scénok a montáží pre deti i pre dospelých, vytvorila vyše 40 rozprávkových hier a adaptácií: *Noa-Noa*, *Chalúpka strýčka Toma*, *Oliver Twist*, *O zlatej jabloni*, *Povešť o fontáne*, *Malý Muk*, *Veľká rozprávka doktorská*, *O starej električke*, *O statočnom kuriatku* atď (Janík 1999). Venovala sa aj písaniu bábkových hier. K mnohým tvorivým aktivitám patrili divadelné recenzie, glosy a kritiky. Jej tvorivé zameralia dokreslili scenáre pre dokumentárne filmy. Bola odborníčkou v oblasti detskej časopiseckej literatúry a touto problematikou sa zaoberala aj v publicistike. Prekladala tvorbu pre deti a mládež z češtiny (J. Filipi, M. Marková, Z. Skořepa, P. Tkadlec) a z taliančiny (C. Gozzi). Používala pseudonymy Milada Majorová a Olga Petrová.

Jarmila Štítnická knižne debutovala zbierkou veršov pre deti *Krásny deň* (1953) (Maťovčík 2008). Základnými tématickými prvkami jej veršov boli rodina a príroda, teda prostredie, v ktorom dieťa predškolského veku žije. Avšak rodina nežije uzavretým životom, a preto Štítnická pridala do svojej zbierky aj tému budovateľského úsilia ľudu. Taká bola napríklad básnička *V škôlke*, v ktorej autorka spojila radostné detstvo detí s usilovnou budovateľskou prácou rodičov. Na spoločenskú tematiku sú napísané aj básne *1. máj* a *Na križovatke*.

V básničkách o prírode Štítnická nadviazala na to pozitívne, čo v detskej poézii zanechali také mená ako Podjavorinská, Martáková. Iným v týchto básničkách je uvedomelý pomer k prírode. Štítnická tlmočila najmenším svet, ktorý ich obklopoval, volila si vo väčšine prípadov aj priliehavý spôsob. V zbierke veršov *Krásny deň* Štítnická zachytáva život v prírode od jari do zimy. V jednotlivých básňach spája tento svoj zámer so životom v spoločnosti alebo s nejakými významnými spoločenskými udalosťami (*Prvý máj*, *Súdruhovi prezidentovi*. *O veľkej a mocnej krajine*). Básnická zbierka hovorí o živote a práci detí a mládeže (*V škôlke*, *Prázdniny*, *Brigáda*, *Údolie radosti*), vyjavuje deťom život a krásu v prí-

rode (*Rozkvitnutý strom*, *Ráno v ese*, *Veľká porada*) i život zvierat v rôznych ročných obdobiach. Zbierka *Krásny deň* obohacuje detského čitateľa a rozširuje jeho rozhľad – ukazuje deťom mnoho zaujímavého zo života zvierat, prírody, ale i samotných detí, avšak má aj svoje značné nedostatky. Miestami sa vo veršoch prejavuje ťažkopádnosť v rytmickej skladbe, ktorá núti autorku používať slová, ktoré inak v tomto kontexte nemajú miesto. V jej veršoch sa vyskytujú takéto neľubozvukné a nevýrazné rýmy: kazí – plaší (báseň *Kamaráti*). Niekedy používa ošuchané slovesné rýmy: nepočúvajú – skúšajú. V snahe o vytvorenie nového, originálnejšieho rýmu, spája slová, ktoré k sebe nepatria: kvak – vystrájať (*Pri potoku*), poprosí – zobudiť (*Veľká porada*). Poézia pre najmenších musí byť obrazná, ale pritom jasná tak, aby tento básnický obraz deti predškolského veku pochopili. To ale neznamená, že sa pri detskej poézii máme vyhýbať malebnej básnickej reči.² Okrem týchto nedostatkov stretáme sa ešte s malou obraznosťou a názornosťou básní, čo spôsobuje, že v básňach vystupuje málo živých detských postáv. Zbierku veršov ilustrovala Zelibská. Jej ilustrácie sú miestami vtipné, miestami ale málo prepracované (*O veľkej a mocnej krajine* a *Údolie radosti*). Pokiaľ ide o technickú stránku, knižka je vytlačená pomerne malým písmom (Petrus 1954). Knižka veršov Jarmily Štítnickej *Krásny deň* tematicky zasahuje do oblasti spoločenskej, pracovnej i prírodnej. Básne autorky prezrádzajú lyrický talent a snahu vidieť ľudí a veci očami dieťaťa (Poliak 1954).

Na spomínanú zbierku *Krásny deň* neskôr nadviazala knihou veršov *Riekanky z čítanky* (Maťovčík 2008), kde tvarovo modifikovala tradičné riekankové námety (Sliacky 1978). Kniha po prvý raz vyšla roku 1971 a odvtedy nasledovali jej ďalšie úspešné vydania (Vrbická 2009). Každému písmenu autorka venovala dvojstranu veršikov a obrázkov, ktoré ich nielen ilustrovali, ale aj inšpirovali malého čitateľa. Kresby k tejto ilustrovanej abecede sú tvorbou Heleny Zmatlíkovej.³ Naposledy vyšli *Riekanky z čítanky* v roku 2009 v novej modernejšej podobe s ilustráciami Martina Kellenbergera (Ľapajová 2009). V roku 1998 získali *Riekanky* ocenenie Najkrajšia kniha Slovenska. Právom patria k hodnotnej a populárnej publikácii pre detských čitateľov.

Jarmila Štítnická v roku 1962 zostavila pre vydavateľstvo Mladé letá obsiahly zborník prozaických a básnických textov zo začiatku 60. rokov *Detský rok* (Sliacky 1978), ktorý ilustrovala Olga Pavalová. Zborník sa skladá z rozprávok a poézie a ich autormi

sú významní slovenskí spisovatelia pre deti, ako Hana Zelinová, Elena Čepčeková, Ján Kostra, Krista Bendová, Mária Ďuričková a mnohí ďalší.

BÁBKOVÉ HRY

Jarmila Štítnická bola známa aj ako autorka bábkových hier. Bratislavské štátne divadlo začalo roku 1957 jej hrou *Janko a tátoš* oficiálne svoju činnosť. Divadlo v Žiline uviedlo daný titul o dva roky neskôr. V tejto hre v troch dejstvách a šiestich obrazoch čerpal Štítnická viacero motívov zo slovenských ľudových rozprávok. Základ vychádzal z rozprávky o *Zlatom pere, zlatej podkove a zlatom vlase*. V posudku na hru sa jej vyčítalo, že autorka neskĺbila funkčne viacero rozprávkových motívov a nahromadené nejasnosti musela vysvetľovať v závere hry, čím ju spomalila. Martin Jančuška (1958), slovenský osvetový pracovník, o hre napísal: „*Nie je potrebné hromadiť a spájať situácie z rozličných rozprávok do jedného dramatického útvaru. Práve tak, ako nemožno zo všetkých ľudových rozprávok napísať jednu univerzálnu, nemožno ani v jednej hre vyčerpáť typické situácie.*“ Štítnická sa voľnou dramatisáciou ľudovej rozprávky *Janko a tátoš* – precíznosťou dramatickej formy, čistotou jazyka a poetickým nádychom povzniesla nad celkový podpriemer slovenskej dramatickej spisby pre deti (Klátik 1963). Hlavnou myšlienkou hry je oslava osobnej statočnosti, odmena za vernosť a potrestanie nevďačnosti (*Naša práca* 1958). Bábková hra prispela k oživeniu pozitívneho názoru na ľudovú rozprávku (Predmerský 1967).

Štítnická sa neskôr vrátila k svojmu debutu *Janko a tátoš* s cieľom prepracovať ho do tvaru rozprávkovej komédie a hru pod názvom *Rozprávka z kolotoča* napísala ako parafrázu na svoju pôvodinu. Autorka dej preniesla do lunaparku, kde Janko ako hrdina spolu so šašom rozprávajú príbeh o Jankovi a princeznej. V tejto hre sa prelína život zamestnancov lunaparku so svetom rozprávky, do ktorého zasahuje šašo svojim konaním (Jančuška 1958). V prvej časti hry je dejová línia neustále prerušovaná, zatiaľ čo v druhej časti sa autorka vracia k rozprávkovej ilúzii. Nejednotnosť zvolených prostriedkov a nerešpektovanie detského adresáta spochybnili zámer autorky humorne parafrázovať ľudovú rozprávku. Napriek tejto kritike hru uviedlo Bábkové divadlo v Košiciach a neskôr divadlá v Kladne a Plzni. Za túto bábkovú komédiu dokonca získala ocenenie Slovenského literárneho fondu.

V roku 1960 jej vyšla bábková hra *Orlia skala*, v ktorej sa inšpirovala povestou s protitatarskou tematikou (Sliacky 1978). Opiera sa o bratislavskú povesť odohrávajúcu sa údajne počas protitatarských bojov, keď na tomto mieste stála studňa, ktorú pred nepriateľmi ochránila orlica. Orliu skalu situuje ako bralo vysoko sa týčiace z Dunaja, na ktorom hniezdi orlica. Samotná hra je príbehom dvoch detí Lubky a Branka, vnúčať starého rybára, a bojov Tatárov o dobytie Bratislavy. Keď tatarsky bojovník vystrelí šíp na Lubku, priletí orlica, ktorá ju svojim krídlom zachráni. Branko nájde zranenú orlicu na Orlej skale a z krídla jej vytiahne šíp. Orlica za odmenu zachráni deti pred pomstou tatarskeho vládcu Chána. Hru *Orlia skala* neuviedlo nijaké profesionálne divadlo (Predmerský 2020).

V tom istom roku vyšla bábková hra *Malý Muk*, ktorá bola napísaná na motívy rozprávky Wilhelma Hauffa. V tejto hre, ktorá má 6 obrazov, sa otec snaží synovi vysvetliť, že súdiť ľudí len podľa výzoru je povrchné. Malý Muk musí pre svoju znetvorenú postavu znášať mnohé príkoria, získa zázračné papuče a zázračný prútik a s ich pomocou sa stane vážnym mužom pri sultánovom dvore. Hra rozvíja prostú myšlienku o ľudskom šťastí, že šťastie človek nezíska náhodou, ale musí si ho zaslúžiť a získať vlastným pričinením. Rozprávka je teda podobenstvom o želanom vplyve literatúry.

Na motívy Hauffovej rozprávky *O kalifovi bocianovi a princeznej sove* napísala Štítnická v roku 1970 orientálnu hru, ktorú voľne zdramatizovala pre bábkové divadlo pod názvom *Rozprávka z karavány* (Maťovčík 2008). Podľa kritikov ale autorka nedôsledne pracovala s príbehom, priberala doň nové motívy, čím rozprávku zneprehľadnila (Predmerský 1998). Po tejto dramatisácii sa už k písaniu bábkových hier viac nevrátila (Predmerský 2020).

Jarmila Štítnická preložila celý rad hier pre bábkky, o. i. aj veršovanú drámu neznámeho holandského autora *Lancelot a Alexandrina*, ktorú uviedla aj Československá televízia. Bola autorkou literárneho scenára k filmu *Balada o Vojtovej Maríne*, ako aj scenára filmu *Chlapec a Zornička* (Rothmayerová 2009). *Balada o Vojtovej Maríne* rozpráva príbeh jednej nešťastnej lásky, keď do zapadnutej horskej dediny prichádza slávny huslista Jašek. Ten na ceste pomôže jednému starcovi, ktorý si pri nešťastnom páde vyvrtol členok, a začne pri ňom pracovať. Ako sa postupne zoznamuje s osadenstvom dediny, uvidí pri potoku krásnu mlynárovu dcéru Marínu. Do dediny sa vracajú muži z vojny a medzi nimi aj Macek, ktorý sa

na rozdiel od Jaška neostýcha prejavíť túžbu po Maríne. V posudku na baladu si jeho autor pomohol citátom od francúzskeho spisovateľa Gustáva Flauberta: „Veľa pekných miest, ale žiadne dielo. Je to necelistvé, je to spájanie obrázkov, pri ktorých pociťujete ľútosť.“⁴ Podľa libreta a hudby Sergeja Prokofieva⁵ vznikla inscenácia *Láska k trom pomarančom*. Príbeh je v štyroch dejstvách a rozpráva o apatickom princovi, ktorý stratí chuť do života. Jeho otca to nesmierne trápi, preto volá k princovi lekárov a komediantov z celej krajiny. Všetko sa zmení, keď sa na kráľovskom dvore objaví temná čarodejnica Fata Morgana. Princ ju urazí a ona ho prekláje. Zámerné v ňom vyvolá lásku k trom obyčajným pomarančom. Kráľovský syn a jeho verný sluha Truffaldíno sa vyberú pomaranče hľadať. Na strastiplnej ceste im pomáha mág Celio. Ich púť je napokon úspešná a princ vďaka osobnej obeti objaví náplň svojho života.

Pre deti napísala Štítnická aj indickú rozprávku *Vikramaditija z Udžajnu*, ktorá ale nevyšla tlačou. V Literárnom archíve je uložená recenzia na spomínanú rozprávku, v ktorej sa píše, že v námete rozprávky je veľa poézie a krásy Orientu. Rozprávka je pekným príkladom indickej ľudovej tvorivosti. Odráža sa v nej skutočný život indického ľudu, i keď v zázračnej fantastickej forme. Je v nej veľa mystiky, starej indickej náboženskej filozofie. To sa zračí práve v názore na chápanie ľudskej bytosti, ktorú chápe ako spojenie dvoch rôznych substancií: tela a duše. Rovnako aj v našich rozprávkach sa dejú zázračné veci, keď sa braček premení na jeleňa alebo žaba na princa. Takúto premenu chápeme ako čosi neskutočné. V spomínanej indickej rozprávke sa to zázračné obmedzuje len na dušu, telo nepodlieha premene. Preto sa v recenzii ďalej píše, že by táto skutočnosť mohla zviest deti k tomu, že by v myšlienkach oddeľovali telo od duše. Nebolo by to ani v súlade s materialistickým chápaním sveta.⁶

PREKLADY

Ako už bolo spomenuté, Jarmila Štítnická bola známa aj prekladmi. Z češtiny preložila viacero kníh pre deti. Za zmienku stojí bábková hra pre deti od Zdenka Skořepu *Čertov mlyn*. Hra je napísaná vo veršoch a rozpráva o vyslúžilom vojakovi, ktorý svojou nebojácnosťou a ľudovým vtipom zvíťazí nad čertom. Z poézie pre deti preložila leporelo *Indiáni*, ktorej pôvodný autor bol Josef Kainar. Knihu ilustrovala Dana

Martinková. Zaujímavý je preklad knihy *Chlapček Strapček*, ktorú ilustroval Jindřich Novák. Dej začína narodeninami chlapca Paľa, ktorý dostane ako darček divadlo. Jeho súčasťou bol okrem zvierat aj chlapec Chlapček Strapček, ktorý má na hlave čiapku so zvončekom. V priebehu noci, kým chlapec spal, vzal kocúr bábku Strapčeka, ktorá sa neskôr dostala do „rúk“ kvočke, moriakovi a nakoniec vlčiakovi. Na druhý deň ráno chlapec hľadal spolu so svojou matkou bábku, až ju nakoniec našli plnú prachu a špinavú. Podarí sa im ju opraviť, a tak môžu zahrať pred deťmi bábkové divadlo. Súčasťou knihy sú aj vystrihovačky, ktoré ale neporušia samotnú knihu. Z hier pre deti ďalej preložila bábkovú hru *Na mesiac* od Mileny Markovej a divadelnú hru *Asago* od Pavla Tkadleca. V prvej spomínanej hre sú bábkovia mesiac, Maša, Saša, tetka, strýko, maliar, hvezdár, poštár a pes. V prvom dejstve príde na scénu mesiac v obleku čarodejníka. Snaží sa utíšiť plačúce dieťa tak, že z rukáva vyskočí lopta a skotúla sa z javiska. Keď to nepomáha, vytiahne barančeka na hojdačke a v tom momente sa plač premení na smiech. Neskôr sa na scéne objaví aj Maša, Saša, strýko a tetka a spoločne spievajú. Pripojí sa k nim maliar a následne putujú k hvezdární. Hvezdárovi z hlavy vyskočí raketa, do ktorej sa zmestí len pes, ktorý tak letí v rakete k mesiacu. Nakoniec všetci nasadnú na vlak a letia k mesiacu spoločne.

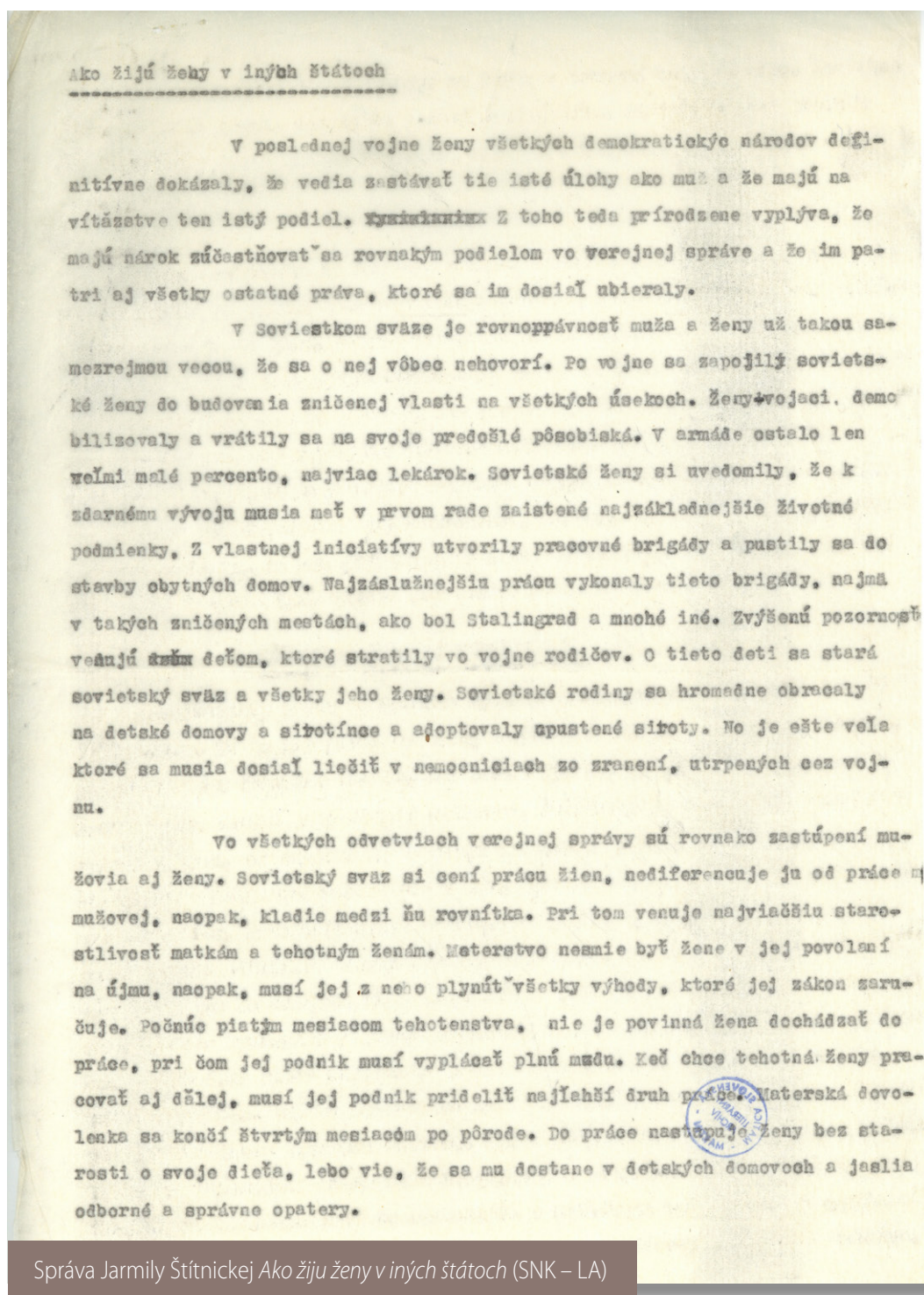
V druhej hre japonské dievča menom Asago od žiaľu oslepne, keď ju opustí jej láska, rytier Komazava. Náhodne sa s ním stretne v hostinci, kde ju ubytuje majiteľ, ktorý ju miluje. Komazava jej poradí liek – ľudskú krv, ktorá jej má vrátiť zrak. Majiteľ hostinca sa zabije, aby jej svojou krvou vrátil zdravie.⁷

Štítnická preložila aj bábkovú hru *Šlamastika s mesiacom*. Autorom je český spisovateľ Ludvík Aškenazy. Dej sa začína jednej noci za mesačného splnu, keď dvaja chlapci Filip a Vavrínek idú k rybníku na ryby. Do siete chytia mesiac a ukryjú ho v lesnej jaskyni. Tým sa začína šlamastika s mesiacom. Slečna Anjelka nemôže na schôdzku s účtovníkom Františkom, nerastú huby, operná speváčka nedospieva áriu *Mesičku na nebi* a astronómia je v celosvetovej kríze. Čo sa nepodarí akademikovi Karpenkovi, ktorý síce mesiac pomocou rôznych radarov nájde, ale nedokáže odvaliť ťažký kameň od jaskyne, podarí sa zamilovanej Anjelke. Láska vráti mesiac tam, kam patrí a všetko je zase tak, ako má byť. Hra sa vyznačuje tým, že rovnocenne spája verbálnu, výtvarnú i hudobnú zložku. Autor v nej využíva moderné kompozičné postupy,

dynamické striedanie dramatických situácií a obrazov (na malej ploche sa vystrieda množstvo dramatických priestorov – rybník, pracovňa astronauta, divadelné javisko). Aj keď príbeh nesie črty modernej autorskej rozprávky, hra je vhodná až pre staršie deti. Hra je obohatená aj o absurdný a čierny humor.

Ďalším zo Štítnickej prekladov je tragikomická bájka v troch dejstvách (šiestich obrazoch a prológom) *Kráľ jeleňom*. V príbehu kráľ Deramo hľadá pre seba pravú nevestu, ktorá by ho ľúbila čistou láskou a nepredstierala by ju len. Tartagliova dcéra Clarice o svojej láske kráľovi klame zo strachu pred prísny

otcom. Odhaliť falošné city Deramovi pomáha zázračná socha, dar čarodejníka Durandarteho, ktorá sa zasmieje pri každom klamstve. S pomocou sochy k svojej veľkej radosti zistí, že tou pravou je preňho Angela, dcéra druhého radcu Pantalona. Tartaglia pretvárkou a ľstou presvedčí kráľa, aby mu vyzradil tajomstvo druhého daru od čarodejníka. Je ním čarovné zaklínadlo. Kto ho vysloví, prevtelí sa do akéhokoľvek mŕtveho tvora – človeka alebo zvierata. Dôverčivý Deramo predvedie Tartagliovi kúzlo na poľovačke a prevtelí sa do uloveného jeleňa. Rozprávkovosť podčiarkuje vrstvenie šťastných koncov pre všetkých

Správa Jarmily Štítnickej *Ako žijú ženy v iných štátoch* (SNK – LA)

zaľúbencov – nielen Deramo a Angela sa opäť šťastne stretnú, ale kráľ dáva požehnanie aj svadbám Clarice s Leandrom a Smeraldíny s Truffaldinom. Posledný preklad zo Štítnickej tvorby je bábková hra *Zlatý had*, ktorej autorom je Jiří Filip.

Okrem už vyššie spomínaných diel sa v Literárnom archíve Slovenskej národnej knižnice zachovala aj správa Jarmily Štítnickej, kde sa píše o postavení žien v zahraničí. Autorka konštatovala, že podobná cesta ako v niektorých európskych štátoch je aj u nás a podobné osudy stíhali ženy aj v ostatných štátoch. A tak ako ony aj naše ženy chcú pracovať na zlepšení svojho postavenia, na zabez-

pečení svojich najzákladnejších životných potrieb. Brániť svoje záujmy, od ktorých závisí budúcnosť a osud národa a ktoré sú zábezpekou šťastných tvári našich detí.⁸

Slovenská spisovateľka Jarmila Štítnická vynikla najmä ako autorka bábkových hier. Bola prísna, no súčasne láskavá a milujúca mama. Nadovšetko mala rada literatúru vo všetkých jej formách a predovšetkým deti, ku ktorým sa prihovárala po celý život v rozmanitých podobách svojej tvorby. Písala aj pre dospelých a počas života im všetkým rozdala veľkú náruč lásky.

POZNÁMKY

- ¹ V rokoch 1966 – 1970 bol riaditeľom Slovenskej filmovej tvorby na bratislavskej Kolibe.
- ² Literárny archív Slovenská národná knižnica – Archív literatúry a umenia (ALU), Fond Jarmila Štítnická, príř. č. 2582/86.
- ³ Česká maliarka a ilustrátorka.
- ⁴ ref. 2
- ⁵ Ruský skladateľ, klavirista a dirigent.
- ⁶ ref. 2
- ⁷ ref. 2
- ⁸ ref. 2

ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV

- JANČUŠKA, Martin. 1958. Naša pôvodná bábková hra Janko a tátoš. *Ludová tvorivosť*. roč. 8, č. 2, s. 92 – 94.
- JANÍK, Pavol. 1999. Zornička na literárnom nebi. *Literárny týždenník*. roč. 12, č. 48 – 49, s. 14.
- KLÁTIK, Zlatko. 1963. *O literatúre pre mládež: učebnica pre pedagogické inštitúty*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo.
- MAŤOVČÍK, Augustín. 2008. *Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia*. Bratislava: Literárne informačné centrum.
- Naša práca: kultúrny materiál pre závodné kluby, JRD, ČSM, ostatné organizácie, osvetové besedy a školy*. 1958. roč. 8, č. 9, s. 1.
- PETRUS, Pavol. 1954. Krásny deň. *Za socialistickú školu*. roč. 3, č. 2, s. 94 – 95.
- POLIAK, Ján. 1954. O nových knihách veršov pre deti. *Čitateľ*. roč. 3, č. 5, s. 223 – 224.
- PREDMERSKÝ, Vladimír. 2020. *Dejiny slovenskej dramatiky bábkového divadla*. Bratislava: Divadelný ústav.
- PREDMERSKÝ, Vladimír. 1998. *Slovenské bábkové divadlo: vývinové etapy profesionálneho bábkarstva 1945 – 1971*. Bratislava: Národné divadelné centrum.
- PREDMERSKÝ, Vladimír. 1967. *Amatérske bábkarstvo na Slovensku do roku 1945*. Bratislava: Osvetový ústav.
- ROTHMAYEROVÁ, Gabriela. 2009. Odvaha tvorby Jarmily Štítnickej. *Slovenské pohľady*. roč. 4, č. 12, s. 128.

- SLIACKY, Ondrej. 1978. *Slovník slovenských spisovateľov pre deti a mládež*. Bratislava: Mladé letá.
- Slovenský biografický slovník V R – Š*. 1992. Martin: Slovenská národná knižnica.
- ŠTÍTNICKÁ, Jarmila. 1971. *Riekanky z čítanky*. Bratislava: Smena.
- ŠTÍTNICKÁ, Jarmila. 1962a. *Detský rok: čítanie pre deti na celý rok*. Bratislava: Mladé letá.
- ŠTÍTNICKÁ, Jarmila. 1962b. *Chlapček Strapček*. Bratislava: Mladé letá.
- ŠTÍTNICKÁ, Jarmila. 1961. *Šlamastika s mesiacom: bábková hra v 15 obrazoch*. Bratislava: Diliza.
- ŠTÍTNICKÁ, Jarmila. 1960a. *Láska k trom pomarančom*. Bratislava: Diliza.
- ŠTÍTNICKÁ, Jarmila. 1960b. *Malý Muk: bábková hra podľa motívov rozprávky Wilhelma Hauffa*. Bratislava: Diliza.
- ŠTÍTNICKÁ, Jarmila. 1958. *Janko a tátoš: bábková hra pre deti na motívy slovenských ľudových rozprávok v troch dejstvách, šiestich obrazoch*. Martin: Osveta.
- ŠTÍTNICKÁ, Jarmila. 1957. *Král jeleňom (Il re cervo): tragikomická bájka v 3 dejstvách (šiestich obrazoch s prológom)*. Bratislava: Slovenský dom ľudovej umeleckej tvorivosti.
- ŠTÍTNICKÁ, Jarmila. 1953. *Krásny deň*. Bratislava: Slovenské nakladateľstvo detskej knihy.
- ŤAPAJOVÁ, Elena. 2009. Jarmila Štítnická: Riekanky z čítanky. *Knižná revue*. roč. 19, č. 18, s. 3.
- VRBICKÁ, Eva. 2009. K nedožitým osemdesiatpäťmiam Jarmily Štítnickej. *Literárny (dvoj)týždenník*. roč. 22, č. 43 – 44, s. 2.

MOHLO BY VÁS ZAUJÍMAŤ...

V roku 2010 sme si v časopise *Knižnica* prostredníctvom zbierok Literárneho múzea SNK pripomenuli 105. výročie narodenia Márie Rázusovej-Martákovej, o rok neskôr sme si zaspomínali na život a dielo Ľudmily Podjavorinskej.

Staršie čísla nájdete v pôvodnom archíve alebo po prihlásení v DIKDA. Novšie čísla od roku 2020 sú dostupné na novej webovej stránke časopisu.

